

TRANSILVANIA

1642

On. Biblioteca

Arad

Cotid

Palatul Cultural

Banatului și al
graniței de Vest

1 lei, pe 6 luni: 500 lei.
Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
Pentru întreprinderi: 2000 lei.

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 16-00
Tipografia 14-69

Educația artistică a muncitorimii

Inițiativa d. N. KIRIȚESCU, directorul Teatrului Național din Cluj la Timișoara, de a chema și aduna pe muncitorii timișoreni în templul artei cu preț foarte redus, de chide nu numai o nouă epocă de activitate culturală a instituției dela Cluj, ci întreprinde instaurarea unei noi pedagogii românești în viața muncitorimii noastre. E vorba de o pedagogie artistică.

Claese bogate, în trecut, rezervaseră arta și teatrul ca un privilegiu al lor exclușiv și egoist. S'a crezut, că arta e făcută numai pentru nobilimea aristocratică în secolele medievale și cele moderne, iar mai târziu, după Revoluția Franceză dela 1789 și în tot cursul veacului al XIX-lea, ea trece ce un fel de prerogativă intelectuală în patrimoniul burgheziei capitaliste, fără aiceo noblețe de origine și de gust. Arta și artiștii erau considerați ca valori ornamentale a vieții burgheze de confort și de îmbogățire progresivă. Arta și artiștii trăiau într-o robie umiltoare.

Reformele morale din ultimii ani au eliberat definitiv arta și au pus-o la locul de frunte printre creațiunile de onoare ale spiritului omenesc. Arta la devenit Arena societății întregi, dar, mai ales, a sufletelor înfometate de frumusețile estetice, fără considerație de proveniență socială. Cine se gândia pe vremea de jug a artei la muncitorii?

În țară la noi — arta a fost accesibilă și servită țărănimii noastre, în creațiuni și spectacole populare, din cauza că aproape toți intelectuali români sunt de bastină țărănească. Despre muncitori, însă, nu prea s'au îngrijit, nici statul atât de liberal și democratic din trecut, nici societatea egoistă și infumurată. Aceste stări au luat la noi un sfârșit definitiv. Clasa muncitorească a fost valorificată ca o clasă competentă a națiunii române, recunoscându-i-se toate drepturile la atenție și îngrijire morală, materială și artistică, din partea statului și a societății.

S'a zis și s'a acceptat ca principiu absolut: muncitorul este român și, fiindcă este român, el trebuie — în cadrul intereselor mari și morale ale națiunii — să fie îngrijit românește. Arta noastră i se oferă — prin reprezentanții săi — ca izvor de plăceri curate și înălțătoare, dar și ca o nouă metodă de educație morală, estetică și națională.

Aceste considerente au făcut, ca anul trecut, Directorul Operei din Cluj, iar în anul acesta Directorul Teatrului Național să deschidă larg și ieftin porțile Teatrului muncitorilor timișoreni.

Din experiențele făcute până acum, s'a constatat că, muncitorul român este nesățios de teatru. Ii place mult, el gustă reprezentările cu interes intelectual, pătrunde ușor și înțelege repede desfășurarea, când mai simplă, când mai complicată, a piesei, participă la ea ca „spectator activ“ cum se zice în critica teatrală contemporană, și dăruie o viață de uitare a grijiilor cotidiene, începându-și perfecționarea sufletească în torrentul de emoții estetice, ce i-l revărsă în conștiință drama reprezentată. El se simte altul, mai bun, mai curat, mai nobil, mai înfrățit cu ceilalți oameni, el se simte

Colaborarea culturală germano-română

Dr. Walter Falk directorul Operei
din Eibing, despre

opera maestrului **Sabin Drăgoi**

„Năpasta“

directorul Operei
din Timișoara

Timișoara, 24. — Am scris în numărul nostru de ieri păreriile ilustrului oaspe al Timișoarei, dr. Walter Falk cu privire la mișcarea teatrală din România. Azi publicăm declarațiile dsale cu privire la „Năpasta“ opera maestrului Sabin Drăgoi.

Jovial, plin de viață și entuziasat susținător al culturii românești, d. dr. Walter Falk, este un încântător partener de vorbă, un om de care nu te-ai mai despărți. Simți cum din sufletul său iradiază dragostea față de specificul culturii românești. Rămâne în conștiința noastră adânc săpat adevărul că avem în mafele Reich un om de cultură, un veritabil intelectual și o inimă caldă bare bătă cu simpatie pentru România și cultura noastră.

În interviuul pe care l-am avut cu dsa, ne-a preocupat opera „Năpasta“ din trei puncte de vedere: valoarea intrinsecă muzicală, interpretarea cântăreților și dirijarea.

— CE PĂRERE AVEȚI DESPRE OPERA „NĂPASTA“ ?

O operă foarte originală, impresionantă și îmi face impresia că este crescută din pământul românesc. Pentru germani, opera „Năpasta“ are cu atât mai mare însemnătate, cu cât este un produs românesc fără influențe străine. Nu găsim în ea elemente,

de exemplu, franceze, germane sau engleze, ci este pur națională. Atari creații sunt foarte prețuite în Germania, ele făcând parte din curentul național-socialist, adică un puternic cult asupra specificului național. Deși nu cunoșc în amănunțime creația muzicală a românilor, totuși ascultând „Năpasta“ îmi formulez ideea că aveți o muzică de factură înaltă și specifică.

Ceeace determină interesantul în „Năpasta“ este îmbrăcarea unui subiect tragic în haina muzicii epice. Contrastul dintre muzică și ceeace se petrece pe scenă nu-i supărător, ba din contră mărește interesul asupra valorii artistice a operei, dându-ne culorile stărilor sufletești într-o pictură vie.

Eroul Ion din „Năpasta“ e specific, adequat spiritului românesc. Prin primitivitatea lui devine mai aproape de ideea dunncezei. Când spun lucrul acesta mă gândesc la „Găman“ din „Meșterul Manole“, considerat deasemeni ca specific românesc. Aceste sunt punctele de vedere care fac din „Năpasta“ să fie operă autentică românească.

Am toată încrederea că opera „Năpasta“ va fi interpretată în Germania, cu mici modificări în ceeace privește partea psihologică, tocmai pentru a stabili în adâncurile lui caracterul sufleteș al poporului român.

INTERPREȚI ȘI DIRIJARE

Opera „Năpasta“ a avut următoarea distribuție: „Anca“, dna Any Duceu, „Ion“, d. Const. Ujeicu, „Gheorghe“ d. Const. Ursulescu și „Dragomir“ Gh. Znamirovski. Dirijarea, d. prof. Gheorghe Pavel.

— CE PĂRERE AVEȚI DESPRE INTERPREȚI ȘI DIRIJARE ?

— Un spectacol foarte bine îngrijit. Conducerea muzicală excelentă și în cadrul spectacolului soliștii își dau toată stăruința, încoronată de succes, ca pe lângă partea de cânto să presteze și maximum de joc de scenă. Aceasta constituie, de altfel, în Germania, o problemă de care noi ne ocupăm de două decenii și căreia îi dăm o importanță deosebită.

M'a impresionat, continuă d. dr. Walter Falk, calitatea și prestația corului. Ii găsesc admirabil. Un oraș ca Timișoara, în Germania prezintă mari greutăți în ceeace privește înjgheburarea unui cor și orchestră bună. Aici am găsit aceste prețioase elemente ale operei în condiții ireproșabile, dovedind cea mai bună că poporul român posedă muzicalitatea rasei latine.

GRIGORE BUGARIN

Amicitia italo-română

TRANSILVANIA, vechi prund daco-roman

Sublinierile presei italiene asupra României și a unității sale etnice

ROMA, 24. (Rador) Ziarul „Tevere“ publică un interesant articol al cunoscutului ziarist italian Guido Landra, intitulat: „In Moldova de Nord“. D. Landra după ce schițează aspectul etnografic al regiunii vizitate se oprește la capitolele evreilor și vorbește despre situația acestui grup etnic din Bucovina și Moldova în timpul dominației bolșevice. Face apoi o scurtă istorie a Cernăuților, dând în același timp și a descriere a orașului și trece mai departe arătând diverse aspecte ale satelor pe care le-a vizitat. Aici scrie autorul articolului — am putut vorbi eu țărani care mi-au povestit toate mizeriile suferite sub ocupația bolșevică. Am putut astfel constata că într'un an de dominație bolșevică, ace-

știa nu au reușit câtuși de puțin să altereze profunda dragoste pe care țăraniul român o are pentru religie, pentru proprietate și familie. DIN PUNCT DE VEDERE ANTROPOLOGIC AM AVUT IMPRESIA CĂ ȘI AICI CA ȘI ÎN TRANSILVANIA, VECHIUL PRUND DACO-ROMAN S'A MENȚINUT FOARTE CURAT. Rasa locală are un aspect mândru și demn, de neam, care, îsecole a fost obișnuit să lupte pentru mărarea acestui îndepărtat pământ românesc. Limba este foarte curată și nu prezintă influențe slave mai accentuate, decât în alte ținuturi pe care le-am vizitat. Afirmația bolșevicilor care revendicaseră acest ținut pe baza unui principiu etnic era deci complet greșită.“ D.

Landra își încheie corespondența relatând inaugurarea stagiunii la teatrul național din Cernăuți, despre care scrie: „Această deschidere de stagiune a dat loc unei manifestări de românism și de creștinism într'adevar mișcătoare. Serata a avut un caracter de reafirmare națională și pentru mine a fost deosebit de interesant că am avut prilejul să ascult și ceva bucăți de muzică română foarte tipice din punct de vedere etnografic. Am părăsit cu regret Cernăuții și pe bunii țărani români care s'au arătat foarte mișcați atunci când le-am spus că venisem dela Roma pentru a-i cunoaște și a face cunoscute aceste îndepărtate exemplare de românitate și de creștinism“.

crescut în demnitate personală și în prestigiul social. El constată, apoi, că a devenit legat de națiune, numai de națiune și că în el tresăltă bucuria devotamentului față de Patrie și țară. Ce minuni poate face teatrul în atșagarea muncitorului de tot ce es-

național, cultural, istoric și spiritual. Teatrul e templul (mai mult, deci, de cât o școală) a pedagogiei naționale.

Spectacolele pentru muncitori transformă instituția noastră teatrală în mare factor de consolidare națională integral-româ-

nească, și noi dorim d-lui Director N. Kiriteșcu, să mențină această metodă educativă sistematizându-i până la perfecție, spre bucuria atât a muncitorilor și a intelectuelor cât și spre binele Patriei și a Statului nostru național.

SUFLET ROMÂNESC

Impresii de artă

PLASTICA LUI ION TEICU

Plastică în artă, în literatură, în poezie reprezintă în volum, nu în suprafețe, atât a realităților exterioare, cât și — prin extindere — a realităților interioare, cele sufletești. Scrie plastic, creează plastic acela care exprimă just ceea ce vede precis. Artistul plastic izbutește să cuprindă și să exteriorizeze dacă e posibil întreaga realitate, întreaga viață, dar — cum am spus — nu în fenomenalitatea ei de suprafață, ci în substanța ei masivă, în volumul ei întreg, în cele trei dimensiuni ale ei. Cuvântul nu e, firește, materie și de aceea literatura nu e sculptură, dar talentul scriitorului plastic alege exact acele cuvinte, exact acea materie verbală, ca să exprime prin ele realitatea, un fragment sau în totalitatea ei. De aceea se zice, că o astfel de literatură e sculpturală, e substanțială, e masivă. În literatură genul cel mai plastic e pastelul.

Sculptura e literatura lui ION TEICU. În ea ni se înfățișează plastică minunată de substanțială atât a personajilor, cât și a naturii, a mediului fizic, în care se mișcă ele. Despre plastică psihologică a eroilor lui Ion Teicu vom vorbi altă dată. Acum să vedem cât de vie, plastică, aproape materializată este, în fragmente mici, mediul fizic în care trăiesc ei. Dar și una și alta dovedesc talentul minunat al scriitorului Ion Teicu, atât pe ceapăptate

apărut în literatura română și cu facultăți psiho artistice atât de excepționale.

Citez din „Mitică Popescu „Cameleonul“, schiță din al doilea volum „In mea nouă“.

„Lângă ușa prăvăliei, lipit de perete, stătea o biată ființă cu părul zburlit de frică, gâfâind, de se vedea coastele cum se umflau în sus și în jos. Din ochii negri și umezi ai căfelușului scîrpeau, ca picăturile de lumină de pe dealul de rouă, priviri îndurcate, căsind oamenilor un strop de îndurare“. Scat și sentimentul de umanitate, care s'a răvărsat din sufletul scriitorului — peste această „tranză de viață“, împregnând-o ca un fluid cald și îndușăgător (noi am mai spus odată că Teicu Ion este unul din cei mai umani scriitori ai noștri) și veți vedea înaintea voastră, în plastica totală, „ființa cu părul zburlit, lângă ușa prăvăliei, gâfâind, cu coastele umflându-se în sus și în jos“ etc. Tot ce ai spus mai mult e de prisos, tot ce e mai puțin — constiute o deformare a realității, o inexactitudine, o imprecizie, o plastică deficientă.

Alt pasagiu din „In Bătălie“:

„Bunul și blândul domn prefect scoțea din pipa-i scurtă mereu la noar de fum cari, rostogolindu-se prin sală, se întindeau ca o ceață de toamnă târzie, groasă și sură, învăluind candelabru

electric, din care abea-abea mai flînă un smârc de lumină“. Aici cadrul, în care apare statura personajului, e un fragment din realitatea exterioară de o plastică completă. Se vede cât de just vede autorul lumea din afară, și cât de precis o exprimă prin materia verbală.

Iată o „tranză“ de viață vie, de viață umană, redată plastic până la extrema sensorialitate vizuală:

„Această lume sinistru se plimbă, se frământă, întocmai ca minerii snopiți și cătrăniți, cu lămpușoarele lor, pe care le agită cu disperare înaintea țigării strănte și nevoiașe, acățată de un fir de pălămar, la mii de metri afunzime, în măruntaiele pământului sub brădetul împupit, ce-și lăfășește frunzișul în urșița soarelui de primăvară“.

Un astfel de realism sculptural, o asemenea plastică artistică se întâlnește la marii scriitori străini — Zola, Cehov, Balzac, la noi — Sadoveanu, Slavici, Coșbuc, Cezar Petrescu și alții, de mare renume literar.

Plastica psihologică în literatura lui Teicu este, evident, mult mai subtilă, dar tot atât de substanțială, mult mai imaterială, deși neîntrecut de veridică în realitatea sa proprie.

Despre asta alta dată.

I. GH.

Aron Cotrus și generația tânără

Sângecare

Peste veacul înfrânt
nădejdea românească s'a răsfriant
și neamul meu zdravăn,
peste Nistru peste Bug s'avântă
pretutindeni bocancul și'l implântă
să-și făurească de soare nou leagăn,
— cu timpul îndărătnic luptând,
pe drumuri aspre mergând,
deschizând
crâncene căi, românești,
împărătești!.

Porniși
de săptămînt,
neistoviți —
milioane de români
s'au înfrănit cu tunul,
nu se simte obosit niciunul!
— s'au cum gloanțele de pușcă,
dusmanul îl mușcă!
— în zgomot de avioane, cerese,
tree tancuri și alt pământ cuerece!

Pân' vom fi
oci
noi
vom trăi prin război!
și nu ne-om ogoi
până când — Pindul bătrân

nu vor fi cu țara mea la un loc!
— și n'nr'una am să sânger
pentru visul meu de inger,
câci gândurile românești stau mereu
și noi nu știm cerși, granițe!!!!

Timișoara, la 10. X. 1941.

I. MUREȘEANU

Mia Cerna nu mai este. De mult își joarce firul veșniciei sub giza fermecută a Lugoșului.

A fost un suflet bun și blând și a trecut prin viață senină și modestă. Din furtuna vremurilor și învrăjbierea omenească a smuls lumină și iubire.

În urma ei, rămân melodii pentru suflete înfrănte cu aceleași năzuinți...

Prezentarea noastră e gând aruncat în veșnicia ei și răscoliri de amintiri pentru aceea ce-a fost Mia Cerna...

Mia Cerna a cântat în versul ei iubirea. Cu deosebire de alți poeți, Mia Cerna a avut o prezentare a ei aparte în ce privește acest sentiment al iubirii. Ca sensibilitate feminină ne-am putea aștepta la acea răscolire de sentiment, unde patima și nuanța de erotism să completeze decorul. Sau la acel tumult de dorinți alături de acea visare feminină unde realul dispăre, ca nefiind o preocupare pentru poet.

Dinpotrivă. Sentimentul iubirii cântat de Mia Cerna își are svârcolirea în înțeleșterea realității.

Ca energie timidă. Își arde flacăra visurilor ca o poveste ce-i s'asim numai pentru tine. Nu cere dela nimeni nimic. Nemulțumirea îi este corolarul și trăirea ei în realitate. O iubire nerăsplătită, pe lângă care s'a trecut indiferent, fără să i-se cunoască puterea ei de lumină. Redarea sentimentului are o nuanță ușoară de dojană. O dojană împăciuitoare care nu aduce în contrast nici un alt sentiment ce-ar diuna frumusețea iubirii. De aici, se desprinde acel regret al ființelor ce-au crezut în iubire, ce-au așteptat poate prea mult și au dăruit din plin cupa lor de încredere.

E denartă de-a fi o decepție.

În iubirea cântată de Mia Cerna nu sunt deceptiuni. Sunt simple regrete care nu îndurereză dar își răscolă gîndul pentru usurinta multora iubiri.

Natural, cântul pentru asemenea iubire de multe ori alunecă în banalitate. Poetul se lasă dus de

urile“ inimei, care ratează chiar și pe cel mai încercat talent.

Dacă poezia Miei Cerna are plutirea la suprafață fără gîndul să adîncească în labirintul marelui sentiment, este lipsită de acea dulcețară a „fetelor“ care visează și scriu scrisori amoroase.

Mia Cerna își altoește poezia pe sentimentul sănătos al realității.

Cîntecul mele toate
Le-am pornit dintr'un dor mare
Și-am știut că nu se poate
Să urmez a lor chemare.

Visul e frumos. Dăruirea sufletească e sublimă dar „dorul“ nu-l poate potoli decât: „Numai tu e' o vorba dragă. Și ființa omnească nu poate fi împăcată decât: „Numai tu e' o mîngătere“...

Pentru că mai târziu din toate acestea rămâne „O dragoste neprihănită și în sufletul frământat mai rămâne „O lumină“.

Iubirea poate rămâne o taină. Mărturisită sau nemărturisită nu-și are importanță. Dar, frumusețea e atunci când „numai pentru vaul e taină“.

Trăirea ei în realitate pare a fi o condițiune, pentru că vădit găsim dorința: La pieptul tău să mă ajungă seara și să mă lase zorile, aș vrea.

Pentru Mia Cerna regretul ia o formă plăcută. E lipsit de ură, de gelozie. E numai frumusețe.

„Tot ceasul și-ar fi fost, iubite, o floare și trairu n'treg o sărbătoare De ce n'ai vrut tu ferecirea oare?“

Se strecoară încet și tot așa de frumos, dojana.

Interesant cum idealizează Mia Cer-

Poezia contemporană din Banat

MIA CERNA

„Căier de iubire“

na iubirea. Sunt comparații reale care totuși au frântura cu frumusețe cerească. Din fiecare comparație izvorăște năzuința.

„De-ar cunoaște-o împărășii
Ne-ar porunci să le-o dăm lor...“

sau:

Dac'ar fi floare, ar fi mai rară
De s'ar ucide grădinarii

sau:

Cîntare dac'ar fi, din ceruri,
Trimite-ar îngerii solie.

O conturare de regret târziu găsim în versurile de mai jos. Sunt cuminți, îngăduitoare și cu lipsa totală de voință. Regretul izvorăște din acea împăcare cu viața — dela care n'ai curajul să ceri ceva.

„De te-ar cuprinde și pe tine
Și te-ar răpi n'vârtej cu sine,
Furtună de vîpăi fierbinți:
Întreg poporul de dorință.“

Și acest regret cu o coloratură de dojană se alătură justificarea în formă potolită de mărturisire:

„La geamul meu n'au răsunit în noapte
Sfioase glasuri de vicoară,
Nici șoapte dulce, înăbușite,
Nu mi-au cerșit iubirea de fecioară“.

Singura revoltă în iubirea cântată de Mia Cerna e disprețul.

E un dispreț care nu cere ură — ci înălțare sufletească de-a uita pe acel căruia i-ai dăruit ființa ta.

Și înălțându-te vei avea atunci puterea să ierți.

„Aș vrea să te întâlnesc odată
Pe tine, care m'ai trădat,
Și-ni fost atât de crud cu mine:
De atâtea-ori m'ai înșelat.“

Nu să te măsor cu dispreț
Triumfătoare, suverană

C'ași vrea să te iert, iubite.

Semnificativ și poate neobișnuit în sim în poezia „Celorlalte“ preocupată de dojană poate chiar comune, cu tendință de morală. Din sufletul ei dest, a izbucnit acea comparație de iubire cu a celor „femei“ ce fac din sufletul lor țărăbă negustorească. E vorba de femeile care preferă în locul reii, eleganța averea, nimicurile vieții, măgulirile de rînd, în fața adevăratei iubiri.

Vol odihniți în semi-amurgul
Salonului, cu-a lui răcoare,
Frumusețea voastră îngrijită

căci:

Eu câmpii bat prin iarba moale
Deasupra mea rade albastrul,
Nori albi plutesc în cete mute...

sau:

Orchestra, coruri impozante
În vauri grele armonii
Desmiardă'n sală-aurul vostru,
Cu rafinate melodii.

căci:

Ascult și eu, dar glas de fluier
Povestitor de jale mare
Și sunet de tîlângi din lunec
Înrourată pe nserare.

Volumul își justifică titlul. Depășind de „Căier de iubire“. Modest dar sincer. Destăinuire de suflet bun care se caută să analizează și se olgîndește în sine. Fără imaginii încărcate, simbolice, poate o parte caracteristică și slabeste efectul poeziei. Se poate cere firma. Pentru lipsa imaginilor e identă. În schimb versul e o îmbinare sinceritate. Un cântec ușor despre iubire mare, care acum în „căier de iubire“ își cântă regretul, duioșia și de jalea vremurilor neînțelese.

Mia Cerna nici n'a vrut să dea mult.

A frânt din sinceritatea sufletului și din simțirea ei.

I-o prețuim! GH. ATANASIU

Colaborarea româno-spaniolă

Impăratul Traian a zidit istoria Spaniei și a României

Declarațiile d-lui Prof. Mihail Antonescu, vicepreședintele Consiliului de Miniștri. — Cuvântarea d. Casa Rohas ministrul Spaniei

București, 24. (Rador). — Grupul ziaristilor spanioli, în frunte cu contele Jose de Casa Rohas, ministrul Spaniei, au vizitat ieri dimineața Capitala, edificiile importante, grădinile publice și monumentele istorice și religioase, de asemenea și muzeul de artă națională unde D. prof. Tzigara Samurcaș a dat oasepților explicațiile necesare.

La ora 13 a avut la Atenee Palace un dejun oferit delegației spaniole de către d. prof. Mihail Antonescu vicepreședinte al consiliului și președinte interim.

La acest dejun au luat parte d-nii: Jose de Casa Rohas ministrul Spaniei, von Stelzner, consilier la legatia al Germaniei, Fromentini însărcinatul cu afaceri al Italiei, Mery del Val secretar la legatia Spaniei, Manuel Aldea i Fernandez atașatul de presă al Spaniei, ministrul George Davidescu, secretar general al ministerului afacerilor străine,

Al. Bădăuță secretar general al ministerului propagandei, George Streiter președintele asociației presei străine, Petre Ilcuș directorul presei, O. W. Cisek director adjunct al presei, I. Lugosi director adjunct al presei, I. Grigorescu, Romulus Dianu, J. Popescu, Tița Bobes, Al. Gregoriu, I. Popescu-Prundeni, precum și d-nii Aron Cotruș, Em. Ciuceanu, Sergiu Lecu, Titu Mihăilescu Geroge Șeinescu, Liviu Cigăreanu și Simionescu dela direcția presei.

D. prof. Mihail Antonescu vicepreședinte al consiliului de miniștri a rostit următoarea cuvântare:

Excelență, domnilor,
Sunt fericit că pot saluta din nou, de data aceasta ca ministru al propagandei pe ziaristii spanioli, cari au venit să viziteze o țară latină în plin războiu în plină transformare.

astă Românie seducătoare, care depășește așteptările noastre, de care orice ființă sensibilă se îndreptează cuprinsă de dorul cel mai adânc.

Cu nădejdea, bine întemeiată în ce privește rezultatele cele mai bune ale acestei călătorii atât de bogată în lucruri demne de reținut, ridic Excelență paharul meu pentru Majestatea Sa Regele Mihai I și Majestatea Sa Regina Mamă, pentru Mareșalul Antonescu, care face să renască în fața Odesei laurii armatei D-voastre și spiritul clarvăzător și politic, pentru poporul român viteaz, demn și sobru, făurorul propriei sale glorii și pentru fericirea personală a Excelenței Voastre.

Trăiască România, Arriba Espana.

VIZITA LA MINISTERUL PROPAGANDEI

La ora 18 ziaristii spanioli au făcut

o vizită la Ministerul propagandei, unde au fost primiți de D. Al. Bădăuță secretarul general.

În cinstea oasepților s'au prezentat câteva filme documentare românești și ultimele jurnale de războiu. Minutul peisagii ale României, precum și prezentarea țaranului nostru, au produs în rândurile oaspeților o adâncă impresie.

Operațiile de pe front ale armatelor noastre și apariția pe ecran a M. S. Regelui, M. S. Reginei Elena și a D-lui Mareșal Antonescu au fost salutate de oaspeți cu îndelungate aplauze.

Seara Ministerul Propagandei a oferit un dîneu ca re a fost prezidat de D. Al. Bădăuță secretarul general al ministerului propagandei, au participat pe lângă oaspeți numeroase personalități de vază.

Cuvântarea dlui Al. Bădăuță, secretarul general al Ministerului Propagandei

Cu acest prilej D. M. Bădăuță a rostit următoarea cuvântare:

Excelență, Domnilor.
În numele presei și al ziaristilor din Ministerul propagandei, departament chemat să dea la noi ca și la D-voastră o expresie organizată a tuturor problemelor și legăturilor care ne unesc de celelalte popoare îngăduiți-mi să vă exprim adâncă satisfacție, pe care ne o prilejuiește vizita D-voastră.

Unite prin caracter și aspirații identice Spania și România, aripi ale latinității pe continent — cum atât de fericit a caracterizat ieri d. vicepreședintele al consiliului de miniștri poziția geografică și spirituală a țărilor noastre în Europa, — se regăsesc cu acest prilej încă odată alături ca de atâtea ori în istoria lor. Peste distanțele care ne despart, punțile obârșiel noastre comune s'au păstrat întotdeauna întregi, întâlnind cele două popoare într-aceiași idealuri de ordine și armonie.

Cunoscându-ne la noi acasă, în așteptările și străduințele noastre de fiecare zi.

veți putea, iubiți conțrați, să cunoașteți cât de reale ne sunt asemănările și să duceți cu D-voastră certitudinea unei țări noi, care s'a ridicat — ca și Spania generalului Franco — prin jertfe și luptă ne-cruțătoare către drepturi și forme noi o viață.

Sunt fericit să vă pot asigura că în căpătul acestei călătorii pe care o începeți în România, că toate brațele drumurilor țării noastre sunt deschise și vă așteaptă.

Florile fragede și simple cu care țărani dela frontieră v'au întâmpinat le veți găsi neofolite și presărate retutindeni în dovezile de dragoste pe care satetele și orașele României nu așteaptă decât să vi le dea.

În numele presei românești ridic paharul meu pentru Spania eroică și pentru conducătorul său, pentru D-voastră, Excelență, care atât de tinerește v-ați alăturat grupului de presă spaniol, și pentru voi toți colegi exponenți cotidiani cei mai autorizați ai chestiunilor și idealurilor Spaniei de azi, aceleași ca și ale noastre.

Semnificația Victoriei dela Odessa

Veniți după victoria dela Odessa. Prin victoria dela Odessa Mareșalul Antonescu deschide Neamului Românesc pagini noi de istorie.

Fiindcă până în prezent, de când Mareșalul Antonescu a început revoluția sa, paginile istoriei au stat închise.

Nu se poate face revoluție națională pe o înfrângere.

Azi victoria în contra bolșevismului nu este numai o victorie națională în sensul unor revendicări istorice, ci este drumul liber deschis reintregirii românești prin afirmarea noastră de luptă și jertfă.

Victoria dela Odessa este în același timp o faptă de jertfă a soldatului român care a înscris prin lupta lui împotriva bolșevismului pentru apărarea religiei și a civilizației europene contribuția Neamului Românesc la întemeierea noii Europe și la risicarea Națiunilor europene.

Victoria dela Odessa, puține zile înainte de venirea Domniilor Voastre printre noi, nădăduesc că este nu numai o satisfacție națională a noastră, dar și o satisfacție spaniolă și a națiunilor europene.

Fiindcă această luptă pentru cruce,

pentru civilizație și pentru apărarea instituțiilor Europei a început la D-voastră. D-voastră ați fost prețaja acestui războiu sfânt.

D-voastră ați fost precursorii acestei cruciade a spiritului european în contra bolșevismului, cruciadă care a început prin inițiativa glorioasă a Fuehrerului Adolf Hitler și prin sacrificiile Italiei și ale Duceului.

Deci, azi când victoria românească oferă ochilor spanioli pagini noi de istorie românească puteți fi siguri că veți găsi aici mărturia propriilor D-voastră sacrificii și mândrii.

Pentru aceasta eu consider că dacă trecutul comun ne-a unit, dacă Impăratul Traian a zidit odinioară istoria poporului D-voastră și istoria poporului nostru.

Dacă prezentul ne unește, dacă unitatea noastră de rasă ne face să înțelegem că trebuie să ne transformăm.

Prin colaborarea spaniolă-română, noi putem contribui cu un nou element la această zidire europeană.

Iată pentru ce ridic paharul meu în sănătatea Excelenței Sale generalului Franco, șeful statului spaniol, pentru prosperitatea Spaniei a noii zidiri și a victoriei comune.

Cuvântarea Contelui José de Casa Rohas

Contele José de Casa Rohas a răspuns următoarele:

Bolul meu de reprezentant al Spaniei mi conferă cinstea și îmi impune datorita această împrejurare atât de plăcută de a răspunde în numele tuturor cuvintelor pe care Excelența Voastră, le-a rostit.

Este un semn foarte mișcător al atenției D-voastre gândul pe care l-ați avut de a invita o delegație a presei noastre să vă viziteze țara în aceste clipe, în cari atâtea sarcini apasă asupra D-voastre în plin efort războinic, într-o luptă a cărei valoare o înțelegem și o împărtășim.

Astăzi nu este vorba de un act de propagandă. Ați câștigat de mult cu cauza D-voastră dreptă mai mult decât simpatia noastră: entuziasmul nostru. Lupta D-voastră pe viață și pe moarte cu toate că îmbracă aparențele unui războiu ofensiv nu a ascultat decât de o necesitate defensivă și prevăzătoare pentru a îndepărta un pericol, care amenințându-vă primejdios Europa întregă. Acum cinci ani am fost precursorii acestui cruciade pe care acum

sunteți pe cale de a o încheia cu atâtea glorie.

În afară de originea noastră comună, unitatea destinului nostru a făcut că legăturile, cari ne unesc să devină mai frățești. Nimic nu produce rezultate mai rodnice pentru apropierea oamenilor, decât împărtășirea primejdiei și a efortului comun pentru a o învinge. În acest sens providența a binecuvântat cu atotputernica sa mână relațiile româno-spaniole. În aceasta oră supremă douăzeci și cinci de mii de spanioli luptă alături de D-voastră împotriva Rusiei.

Va veni o zi când pacea va renaste în Europa și afecțiunea noastră va da roade. Pentru a pregăti acea fericită zi, socot, că și Excelența Voastră, ca această călătorie a trimișilor noștri extraordinari pe națiunile D-voastră încântătoare, reprezintă un pas uriaș către apropierea și înțelegerea noastră reciprocă.

Cu via dorință de a cunoaște totul, preocupăți și emoționați compatrioții mei sosește pentru a culege cât mai multe din a-

In urma atentatului din Franța

Vichy, 24. (Rador) — Corespondentul Agneției Havas-OFI transmite:

În urma atentatului comis împotriva unui ofițer german la Bordeaux au fost arestați 100 ostateci, la Bordeaux și împrejurimi. La Bordeaux și în împrejurimi circulația este interzisă între orele 19.30 și 8 dimineața.

Teatrele, cinematografele și varieteurile rămân închise până la înmormântarea victimei.

Toate magazinele din Bordeaux vor fi închise în cursul funeraliilor.

Paris, 24. (Rador) — Corespondentul Agneției Havas-OFI comunică:

Se dau următoarele precizări cu privire la cei 50 ostateci ce au fost împușcați miercuri la Nantes în urma asasinării unui ofițer german, 31 dintre cei împușcați erau comuniști, printre aceștia Michels deputat de Paris și patru secretari sindicali. Restul de 19 erau locuitori din Nantes dintre cari 17 fuseseră arestați pentru că se facuseră vinovați de acțiune în favoarea inamicului și 2 pentru acte de violență împotriva soldaților germani.

CINEMA CORSO

Azi, Vineri 24 Octombrie Premiera filmului de mari aventuri

IADUL VERDE

cu
DOUGLAS FAIRBANKS și IOAN BENNETT

Jurnalul Românesc de Războiu No. 11

O faptă demnă de relevat

Domnul Ilie Corora, din Comorăște, comandant al subcentrului de premilitari, auzind că trece un tren cu ostași răniți și primind această veste numai cu câteva minute înainte de sosirea trenului, a adunat toți premilitarii și au colectat la repezeală 250 bucăți țigarete, 15 cutii chibrituri și mai multe kg. de struguri. Cu acest dar au făcut bucurie bravilor noștri răniți, care cu sângele lor vărsat ne-au unit pe toți românii, cu cei de dincolo de Nistru. Această faptă este mică, dar vrednică de laudă.

Cinema APOLO

Joi, Vineri, Sâmbătă

Inamicul ne pândeste

KENEE DELTGEN

KIRSTEN HEIBERG

Duminică, Luni, Marți, Miercuri

Evreul Süss

cu

FERDINAND MARIAN

CRISTINA S. UM

De la 1 Noembrie—3 Noembrie

Bestiile roșii

THEODORE FRITO FRITZ CAMPERA
CAMILLA HORN

De la 4 Noembrie—7 Noembrie

Alarma cea mare

MRSULA GRABLEY PAUL KLINGER

Inceputul reprezentațiilor 3—5—7—9.

Duminică și sârb. și la orele 11 și 3 d.m.

Mica publicitate

APARE IN FIECARE ZI UN LEU CUVANTUL MINIMUM 10 CUVINTE Anunțurile în chiear, prețul dublu, iar cele cu clișeu tarif special. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu.

Un local pentru prăvălie de închiriat în casa Krauser, Iosefin, Bul. Carol, colț cu str. Mircet-Vodă 1. Telefon 18—46.

Casă de vânzare în Ronaș, str. Alex. Donici, No. 13. Casă cu două camere, bucatărie și dependințe.

Caut locuință cu 2 camere. Adresa Secretarului Facultății de științe telef. 16—89.

Refugiat din Cluj, român, căsătorit, fost portar la un liceu de fete, caut post de portar. Soția mea poate da ajutor, eventual și la bucatărie. A se interesa în Bulev Carol I, No. 2, etaj II. apart. 11. Telefon 31—95.

400 kgr. miere de albine de flori, de vânzare la Pavel Cepeu Inv. pens. Obreja, jud. Severin.

Vindem un pat modern complet, noptier, dulap, trei uși, mese, scaune, perdele, foteluri. Palatul Neptun, Timișoara II. Etaj I. Apart. 5. Intre orele 13—17.

CADOURI!

Cel mai mare asortiment în ceasuri de dame și bărbătești, brățări, etc. la:

CEASORNICARIA ȘI BIJUTERIA CRESTINA

ORA FIXĂ

Timișoara IV, str. I. C. Brătianu 21.

De ziua nașterii poetului german bănățean

Adam Müller-Guttenbrunn

Acum 89 de ani, în ziua de 22 Oct. 1852 s'a născut poetul german bănățean ADAM MÜLLER-GUTTENBRUNN în comuna bănățeană BULGARUȘ.

Dacă Germanii din Banat pot mulțumi stăpânirea pământului atât de multinos Prințului Eugen de Savoia, apoi păstrarea limbii caracterului național și sentimentelor germane le pot mulțumi în bună parte poetului naționalist Adam Müller-Guttenbrunn.

Atunci când politica școlară a Statului maghiar ajungese să maghiarizeze stratul intelectual a compatrioților noștri germani din Banat, intră în arena luptei naționale pentru conservarea etnicității germane de aici poetul, înfățișând dărzenia dascălului german din Banat cu care își apără limba poporului și său față de strangularea maghiarizării în romanul „Glücken der Heimat”, indicând căile de redreptare națională.

Dacă școala era maghiară, învățătorul german, totuși putea să se ocupe de limba maternă a copiilor săi, însă numai prin sacrificarea intereselor sale materiale, renunțând la ajutoarele suplimentare ale statului maghiar și riscul de a-și pierde postul.

Dacă cânteocul german popular câștigase, el putea și renunța prin legăturile cu națiunea mamă, create prin curio.

Dacă locul unei culturi adevărate, și înse o cultură de imitație, cu un nimb fals, artificial întreținut și impus de stăpânire, această aureolă putea și aruncată ca o mască, prin conștiința unei culturi mai înalte și prin mândria că aparține unui alt popor superior.

Poetul Adam Müller-Guttenbrunn a fost acela care prin opera sa literară și activitatea sa de luptător politic al Germanilor din Banat le-a dat îndemnul de deșteptare națională și le-a arătat că mai există posibilități de a-și păstra specificul lor național — cu toate că trăia și activa la Viena, departe de acest colț de țară.

Trecerea unei părți a Banatului de sub stăpânirea maghiară sub stăpânire românească, a dovedit conștrărilor noștri Germani adevărurile susținute atât de plastic de către poet în operele sale literare.

Poetul, care a fost un prieten și al poporului român, a cărui rezistență dărză națională n'a fost numai poezie, ci realitate crudă, a fost un proroc pentru timpurile actuale, după ce împrejurări prielnice pentru deșteptarea Germanilor din Banatul românesc, a contribuit în mod decisiv la împlinirea visului său de o viață întreagă.

Prof. NIC. JUCU

Comemorarea eroilor la București

București, 24. (Rador.) — Astăzi la orele 11. la cimitirul Ghencea, vor fi depuse coroane pe mormintele eroilor. Coroanele vor fi depuse în numele Fuhrerului și al d-lui Mareșal Antonescu.

La orele 12 va avea loc o mare paradă militară romano-germană pe Bulevardul Take Ionescu în fața hotelului „Ambassador”.

Fabricile din Moscova s'au închis

Muncitorii au fost trimiși pe front

Roma, 24. (Rador.) — Postul de radio sovietic a anunțat că numeroase întreprinderi din Moscova au fost închise și că lucrătorii au fost trimiși în primele linii spre a participa la apărarea capitalei sovietice. Revistele săptămânale ca și celelalte publicații și-au încetat apariția.

Tirajul ziarelor a fost considerabil diminuat.

LA CINEMA THALIA

O DRAMA PASIONANTA

Filmul a cărui temă ne dovedește că „Dragostea nu cunoaște vârsta”. — O interpretare perfectă și un scenariu excelent.

Inceputul reprezentațiilor 3—5—7—9

Duminică și Sâmbătă la orele 11 dim.

RADIO

Vineri, 24 Octombrie

Radio România — Radio București
postul pe unde scurte.

6.55—8.30: Ora dimneții. Deschiderea emisiunii; Radio-jurnal (I); Concert marșuri (discuri); Concert de fanfară; închiderea emisiunii.

11.50: Deschiderea emisiunii.
12.00: Jurnal în limba ucrainiană.
12.10: Jurnal în limba rusă.
12.20: Muzică variată (discuri).
12.30: Radio-jurnal (II); Jurnal cultural și Poșta sâtenilor 12.50: Ora ostășului.
13.50: Serviciul german de știri. 14.00: Radio-Jurnal (III). 14.20: Muzică variată (discuri). 14.30: Ora răniților. 15.30: Reportaj de pe front. 15.40: Închiderea emisiunii prânz.

17.00: Cronica socială. 17.15: Dura Gașii Curci, Tito Schipa și De Luca (discuri).

17.40: Universitatea Radio-Ciului „Figuri financiare în trecutul Statului nostru”. Prof. Victor Săvescu: Petre P. Carp. 18.00: Ora ostășească Româno-Germană.

Radio România

19.00: Jurnal în limba italiană. 19.10: Jurnal în limba ucrainiană. 19.30: Jurnal în limba turcă. 19.40: Jurnal în limba rusă.

Radio București

19.00: Opere cu acelaș subiect: „Fataf” de Verdi și „Nevestele vesele de Windsor” de Nicolai. Prezentare muzicală de Th. Rogalski.

Radio România — Radio București
19.50: Serviciul de știri germane 20.00: Radio Jurnal (V), Sport. 20.15: Jurnal (discuri). 21.00: Închiderea emisiunii.

Emisiunea pentru străinătate pe Postul de unde scurte de 32.4 m.

Semnal. 22.50: Emisiune în limba germană. 23.00: Emisiune în limba germană. Muzică (discuri). 23.20: Emisiune în limba italiană. Muzică (discuri). 23.40: Emisiune în limba franceză. (Muzică (discuri). 24.00: Emisiune în limba engleză. Muzică (discuri). 0 15: Închiderea emisiunii.

Sâmbătă, 25 Octombrie

Radio România, Radio București și Postul pe Unde scurte.

6.55—8.30: Ora dimneții. Deschiderea emisiunii; Marșuri (discuri); Radio jurnal (I); Concert de fanfară română-germană; Închiderea emisiunii. 11.50: Deschiderea emisiunii. 12.00: Jurnal în limba ucrainiană. 12.10: Jurnal în limba rusă. 12.20: Muzică variată (discuri). 12.30: Radio jurnal (II); Jurnal cultural și Poșta sâtenilor. 12.50: Ora Ostășului. 13.50: Serviciul de știri germane. 14.00: Radio jurnal (III). 14.20: Muzică variată (disc.). 14.30: Ora răniților. 15.30: Reportaj de pe front. 15.40: Închiderea emisiunii.

17.00: Cronica socială.
17.15: Landowska și Backhaus (discuri).
17.40: „Văduva Veselă”, operetă în trei acte de Franz Lehar. — Corul și Orchestra Radio conduse de Ion Hartnari Darabé. Universitatea Radio-Ciului „Figuri literare transilvănene”. Ion Chinezu: Ion Pop Reteganu.

Radio România, Radio București și Postul pe unde scurte
19.50: Serviciul de știri germane. 20.00: Radio jurnal (V); Sport.
20.20: Concert Johann Strauss (discuri).
Emisiunea pentru străinătate pe Postul de unde scurte de 32.4 m.
Semnal.
21.00: Emisiune în limba germană.
21.10: Emisiune în limba italiană.
21.20: Emisiune în limba franceză.
21.30: Emisiune în limba engleză.
21.40: Închiderea emisiunii.

Luptând, ostașii bravi au desrobii Pământul sfânt de veacuri moștenit Noi, ca prinos de veșnică cinstire Să subscriem pentru reintregire.

Forțele sovietice declară:

Forțele americane sunt reînarmate și prost instruite totuși Roosevelt caută motive de războiu

Stockholm, 24 (Rador.) — Corespondentul agenției Ștefani anunță: Trei ofițeri sovietici înapoiți din Statele Unite și fiind în trecere prin Londra au declarat că forțele terestre nord-americane sunt insuficient înarmate și prost instruite.

Washington, 24 (Rador.) — Corespondentul agenției Ștefani comunică: Președintele Roosevelt a hotărât să arăte congresului ca vapoarele nord-americane să fie autorizate să pătrundă în mărfurile lor pe calea războiului.

Președintele Roosevelt vrea să provoace noi incidente pentru că astfel să-și atingă scopul de a implica Statele Unite în războiu. Vasele nord-americane, încărcate cu muniții și escortate de flota și

aviația americană, vor primi cu siguranță bombe germane și italiene în cursul atacurilor pe care aviația Axei le dă în mod continuu împotriva porturilor britanice.

Președintele Roosevelt speră că în urma noilor măsuri pe care înțelege să le ia vor fi scufundate mai multe vapoare americane și deci în opinia publică americană se va produce un reviriment favorabil politicii sale războinice.

POPORUL AMERICAN NU VOESTE RĂZBOIUL

Istanbul, 24 (Rador.) — Corespondentul agenției Ștefani transmite: Ziarul „Vakt” constată că deși președintele Roosevelt și partizanii săi fac eforturi pentru a implica Statele Unite în războiu, totuși poporul nord-american dorește pacea.

Poporul american, adăugă ziarul, nu consimte să se lase influențat de manevrele menite să asigure participarea Statelor Unite la războiu fiindcă lupta dusă de puterile Axei împotriva sovietelor au determinat în opinia publică americană un mare val de simpatie pentru Germania și aliații săi.

Nimicirea bolșevismului este dorită de marea majoritate a națiunilor americane.

Suedia reprezintă 11 țări ce se războiesc

Stockholm, 24. (Rador.) — Corespondentul Agenției Ștefani comunică:

Actualmente Suedia este țara care asigură apărarea intereselor celor mai multe dintre statele beligerante.

Intr'adevăr, Suedia reprezintă interesele unui număr de 11 state beligerante.

Ruperea relațiilor între Japonia și Irak

Adana, 14. (Rador.) — Corespondentul Agenției DNB comunică:

O știre primită din Bagdad declară că guvernul Irakului a hotărât să rupă relațiile diplomatice cu Japonia.

Această măsură s'a luat în urma presiunii exercitate de cercurile engleze.

Vizita dlui Ministru Aurel Pană în Banat

TIMIȘOARA, 24. Dl. ministru Aureliu Pană, subsecretar de stat la ministerul Agriculturii, a vizitat regiunile de vest ale țării, oprindu-se în mai multe localități. La Arad a avut mai multe consfătuiri din domeniul agricol. În comuna Biled a vizitat fabrica de cânepă, însămănțărilor de toamnă și câteva gospodării țărănești.

La Timișoara a avut o consfătuire cu toți țărani de frunte din județ și cu proprietarii agricoli care au gospodării model. La această consfătuire a luat parte d.ii Ilie Olariu, Petru Pavel, Petru Dima, Iosif Gârâna, Toma Petra, agricultori, d.ii Berceanu, fost ministru, d. Ing. Negruți etc., discutându-se chestiunea organizării sindicatelor agricole; mijloacele de ridicarea producției, industrializarea laptelui, aprovizionarea agri-

culturilor cu sulfat de cupru (piatră vânăță), fier, cuie, etc. D. ministru Aurel Pană s'a interesat de situația agricolă a regiunii.

În prelungirea vizitei sale, d. ministru a avut o conferință administrativă cu organele locale ale Ministerului Agriculturii. La această conferință au participat d.ii Berceanu, fost ministru; Dr. Cristea, consilier agricol; inspector general zootehnic Dr. Traian Stănuț; inspector general silvic Caramișu; inspector general Fărcășanu, directorul camerei de agricultură; inspector Cornel Bogdan; inspector Muntean Dumitru, șeful serviciului silvic; Ing. Negruți.

În această conferință d. ministru Aurel Pană, a stabilit norme de urmat în legătură cu vieșăa agricolă a regiunii.

Vechimea elementului românesc în valea Timocului și ținutul Clisurii

Continuând articolul „Vechimea elementului românesc în valea Timocului”, de v. d. n. arhivist d. Octavian Metea, apărut în acest ziar, cred a face un serviciu modest ca-ru urmărirea, amintind și păreri istorice. Sărbii Stanoieviți din voluminoasa lucrare: „Istoria poporului sârb”, care în-țeleg să scrie, că Sărbii în vremea lor în-țeleg n'au fost un popor războinic și că în-țeleg în veacul al XI-lea a fost stăpânit de Sărbii, cari n'au fost mai mulți de 20.000 în-țeleg, deci Sărbii nu puteau atinge nici în-țeleg acest număr la venirea lor. Apoi în-țeleg cu tărie că Balcanii în acel timp în-țeleg în mare parte de Vlahi și Tînțari, apoi că Sărbii, Slavonii trecând Dună-rea în Dobrogea de azi pe la anul 602, când în-țeleg peninsula Balcanii era sub stă-țeleg Bizantinului, au înaintat spre vest în-țeleg definitiv în Balcanii contopindu-și sau împingându-i dinaintea lor pe Ro-șeleg băștinași și numai pe alocuri și ex-șeleg s'a ajuns până la compromis la-șeleg Sloveni și Români băștinași. (Textul în-țeleg: „Istrebnici ili potisuci pred so-șeleg romansche starosedoče, samo te po-șeleg i izuzetno došlo do compromise izme-șeleg Slovena i romanschi starosedoča”.

„Monografia Clisurii” pag. 74). Mai scrie d. Stanoieviți, că la trecerea Sărbilor în Balcanii, locuitorii băștinași ai peninsulei s'au retras în păduri și părțile în-țeleg ocupând toate culmile munților de la Istru și până la Marea-Neagră și Gre-șeleg: „Această populație — Români și Tîn-șeleg — a fost un element important în via-șeleg poporului sârbesc. El au locuit în mare în-țeleg toate țărilor sârbești și el au contri-șeleg cu mult la dezvoltarea materială, cul-șeleg, limbă etc. a Sărbilor.

Șeleg stănoiești, Vlasi și Tînțari, bili su va-șeleg element a životu srpskega naroda. Nih-șeleg a velikom broju bilo u svima srpskim-șeleg drjavama i oni su vršili lako utičaj na srbe-șeleg razviku njihove materijale kulture, jezika i t. d.

Șeleg dacă recunoște Sărbii acest lucru, de-șeleg foarte firesc trebuie să fie și pentru-șeleg, căci dacă noi recunoștem că folosim în-șeleg noastră o sumedenie de cuvinte și-șeleg oare dănuși să nu recunoștem că folo-șeleg de ale noastre d. e. grad, građ, popá, ošleg, galiță, brazdă, trli, șase, mânăștirea, bolovan, colibă, denie, Sava, Izvor, babă, ošleg, ostrov, ble, bate, hál, cobilă, domo-șeleg, ducat, dinar, Clisura etc. etc.

Subsemnatul ocupându-mă mai mult cu Clisura și să amintesc vechimea elementu-șeleg sârbe de aici, căci a Românilor n'o cu-șeleg fiind de când s'au plămădit fără în-șeleg pe aceste locuri și unde legă-

tura dintre Români din stânga și ma-șeleg drept al Dunării a existat în toate timpuri-șeleg și foarte bine scrie d. Octavian Metea, că grupul Românilor din Timoc a avut o-șeleg gătura cea mai firească cu cel din stânga Dunării doar în regiunea Cazanelor fiind ma-șeleg atât de apropiate se poate vorbi de pe un mal pe celălalt, dar trebuie să adăugăm că nu numai în Cazane, ci aproa-șeleg pretutindeni.

Dar nu numai atât, ci precum plantele, mineralele și vitele sunt aceleași pe ambe-șeleg maluri, la fel sunt și numirile geografice, izvoare, râuri, munți, văi, comune, același locuitorii ca limbă, obicei și în unele locuri chiar și port, pronume, ocupație, rudele și atât trecerea, cât și legăturile între lo-șeleg ambelor maluri ale Dunării s'a men-șeleg în trecut și se va menține întotdeauna și deci este foarte firesc, că de aici trebuie căutat firul, care ne duce spre Almăj, Va-șeleg Cernel, a Hațegului etc. dar și a Clisurii din Epir.

După însemnările d-lui Gheorghe Malo-șeleg de la eparhia din Vârșet pe care în lipsă de spațiu nu-le putem reda decât strictul necesar și din lucrarea d-lui Alex. Stanoieviți: „Monografia Clisurii Bănățane”, în limba sârbă, din raportul proto-șeleg parohial din Putulo în 1787, care a în-șeleg parohiile sârbești din Clisura către consistoriul din Vârșet se constată că com-șeleg Zlațita n'are biserică sfințită, care comună pe atunci era românească celace se constată din Cartea funduară. În comu-șeleg Câmpia antemisiul bisericii s'a sfințit la 18 Aprilie 1755, la Socol s'a sfințit la 18 Aprilie 1756 și deșeleg la 9 Mai 1765, Be-șeleg și Divic laolaltă 18 Aprilie 1786, Radimna și Pojejena de șeleg 14 Aprilie 1756, Moldova-Veche și Macești 14 Iunie 1779 și la Liubcova în 18 Mai 1763.

Tot în acel raport susamintit și șeleg care de fapt erau numai cursuri pentru cântările bisericesti având între 0 și 19 elevi.

Datele de sus dovedesc clar totodată și venirea Sărbilor în Clisura, aduși fiind de Arsenie Iovanovici în anul 1747 și de Arsenie IV Cernolevici care a venit în Banat la 1737 cu un grup mai mare de Sărbii în Banat, dar care s'au stabilit în Clisura abia după războiul din 1738. Acest lucru este susținut de toți istoricii sârbi serioși. Rî-șeleg că antemisele bisericilor românești sunt mai vechi d. e. Moldova-Nouă are antemisiul din 1732, iar Berzasca și Iai ve-șeleg.

Moldova-Nouă, la 18 Octombrie 1941.

ALEXANDRU MOISI

Dl. Grigore Popescu

Secretar General al Ministerului Economiei Naționale a prezidat consfătuirea reprezentanților vieții economice din Banat

TIMIȘOARA, 24. — La prefectura județului Timiș-Torontal și la Camera de Comerț a județului, s'a ținut consfătuirea reprezentanților vieții economice din Banat, sub președinția d-lui Grigore Popescu, secretarul general al Ministerului Economiei Naționale. Au fost de față: d.ii Alexandru Nasta, prefect, Eugen Pop, primar, Ing. Liviu Faur director ministerial; I. Hațiegan, președintele Camerei de Comerț; Necșa, directorul Băncii Naționale; Veverka, director Banca Timișoarei; Teodorovici, director Banca Victoria; Vidrighin, director Prima Casă de Păstrare; prof. Andrașiu, președintele Federației Coop. „Octavian Goga”; Catina, mare comerciant; Dan Partenie, director „Industria Lăniș”; Șurleaz; Prohaska, Koch și Herzog; Nicoară, dr. Disela, etc.

Obiectul consfătuirii a fost stabilirea normelor de urmat, date fiind împrejurările locale, în legătură cu aprovizionarea pieții; producție; materii prime; stabilirea prețurilor; raționalizarea consumului; a distribuției, dându-se soluții practice pentru rezolvarea lor. S'a em-șeleg

idea ca stabilizarea prețurilor să se aplice pentru un număr mai restrâns de articole și anume acelea care pot fi mai ușor controlate, sunt de mare consum și de strictă necesitate.

S'au mai rezolvat o scrie de probleme și s'au luat măsuri practice pentru o mai bună aprovizionare a pieții.

Discuția cea mai amplă a fost la legea stabilizării prețurilor, toți cei de față fiind de acord că în împrejurările date o libertate a acestor prețuri nu poate fi îngăduită și că reglementarea și fixarea lor este binevenită, cu observația că poate ar fi fost mai bine ca legea să apară când aceste prețuri au fost înzhețate, adică pe 1 Sept. 1941. Industria și comerțianții adunați au solicitat să se reglementeze situația prețurilor care au fost sporite între 1 Sept. și 1 Oct. precum și să se decidă un regim special al prețurilor pentru mărfurile impor-șeleg.

D. Secretar General Grigore Popescu a luat act și a mulțumit celor prez. și pentru participarea lor și amplele expuneri făcute.

Guvernul Islandei a demisionat

AMSTERDAM, 24 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB comunică: Serviciul britanic de informații anunță din Reykjavik, că guvernul Islandei a demisionat în cursul zilei de Miercuri.

BERLIN, 24 (Rador.) — Führerul a trimis o telegramă de felicitări împăratului Japoniei cu ocazia căsătoriei prințului Mikasa, fiu al Mikadoului.

Stuka deschide drum spre Crimeea

Colaborare între avion și infanterist. Lupte dârze la Armiansk, cheea de boltă a frontului

de: Rudolf Bruening, coresp. de războiu

(PK). — La Nord și Vest de Armiansk se întinde un lanț de neinduplecați soldați români, în fața caselor satului. Infanteriștii se ciubăresc în adăposturile individuale și așteaptă asaltul.

Artileria germană trage neconținut asupra centrelor de rezistență sovietică. Tevile tunurilor antiaeriene și antitank sunt îndreptate amenințător către micile colibe țărănești, din care mitralierele sovietice trag mereu. Avioanele Rata și Martin svârle fără încetare încărcătura lor de foc în liniile noastre. Comandamentul inamic aruncă mereu noi trupe în satul acesta, a cărui parte vestică a și fost ocupată deja de câțiva soldați germani prin lupte de stradă. Dar superioritatea numerică a roșilor hotărăște pe soldații noștri să se retragă, pentru a evita o inutilă vărsare de sânge. Către înnoptat să se sapă noi adăposturi și se întărească pozițiile. Nu trebuie ca întunerecul să dea prilej vreunei surprize din partea inamicului. Rușii vor opune o rezistență hotărâtă. Ziua de mâine trebuie să fie decisivă.

Armiansk este cam în mijlocul limbei de pământ — lată de 10 km. și lungă de 25 — care leagă Crimeea de marea spațiu sovietic. Prin sat trece șoseaua către sud, îndepărtându-se în marea peninsulă care domină nordul și estul Mării Negre.

Sovietele și-au dat bine seama de importanța acestui pericol. Ea nu numai că departe Marea Azov de Marea Neagră, transformându-o într-o mare închisă, dar partea nordică a teritoriului, șesă, are numeroase aeroporturi de unde este amenințat farmul apusean al Mării Negre cu porturile aliatei noastre România. Aici este puternicul port de războiu Sevastopol, bastionul sovietic care era menit să domine Marea Neagră. Aici este marea bază de aprovizionare a Odesei, singurul punct de sprijin sovietic la vest de Nipru. Dacă se va încerca aprovizionarea acestui cel mai mare port sovietic, pentru care se duc acum lupte acerbe, din spre porturile estice ale Mării Negre după cucerirea Crimei, în valea aprovizionării se va infinge ca un ghimpe Crimeea ocupată de germani. Legătura se va rupe. Odessa urmează soarta Crimeii.

Deci de mirare că sovietele au încercat din răzputeri să apere acest istm îngust? Terenul ușor ondulat al acestei limbi de pământ, care nu se deosebește cu nimic de stepa nogaică din nord, a fost înpânsit cu nenumărate fortificații, foarte puternice și perfect camuflate. Cai de friză, șanțuri antitank, câmpuri de mine, cazemate, posturi de artilerie și o întreagă rețea de tranșee trebuiau să oprească aici înaintarea germană. Aci, unde acum 150 ani turcii au apărut peninsula împotriva rușilor cari năvăleau către sud, se pare că va fi ușor a se pune piedică pătrunderii germane. Valul turcesc, înalt de 10 m. și cu un adânc șanț alături, care se întindea dealungul întregului istm, putea fi un obstacol însemnat acum câteva decenii. Dar astăzi? Soldații noștri pufnesc de răs. Ei privesc numai ca pe o lucrare interesantă din punct de vedere istoric.

Infanteristul german a trecut peste multe alte piedici. Nici bateriile de artilerie instalate în acest val nu reprezintă mare lucru. Aviația și artileria germană le-u tocat încontinuu până le-au făcut coapte pentru asalt. Numai la 3 zile după începerea atacului asupra istmului, valul turcesc a fost depășit și înaintarea a continuat spre sud, către Armiansk. După lupte crâncene la Perekop pentru cucerirea unor cazemate și blindaje sovietice. Aici încearcă bolșevicii rezistență decisivă, pe care soldații noștri o așteptau de mult.

Pușcașii stau acum în adăposturile individuale. „Măine!” acesta e singurul gând al lor. Răcoarea nopții se lasă pătrunzătoare: curând era prinde poajă în vase. Soldații așteaptă noaptea, speranți numai cu

foile de cort. În întunericul ca păcura lucesc numai flăcările tankului pe care tunurile noastre le-au incendiat aseară. Ici și colo câte o explozie răzlează. Avioanele sovietice vin din când în când, aruncă bombe și apoi dispar.

În sfârșit începe să se crape de ziuă. Din primele ceasuri ale zorilor aviatorii sovietici se pun pe treabă. Artileria bolșevică ia fel. Trebuie că trage de pe una dintre multele insule sau peninsule din marea care se întinde leneșă mai încolo. Poate ce de pe „rinocerul” peninsula numită așa din cauza formei caracteristice. Din casele satului mitralierele trag neconținut. Cum ridică puțin capul, o ploaie de gloanțe. Tunurile anti-car trag și ele. Lozinca pentru azi este: intrarea în Crimeea.

Infanteria așteaptă sprijinul aviației. Însfârșit se aude în depărtare zumzetul cunoscut al Stukas-elor. Câteva Messerschmit zboară mai înainte pentru a respinge un eventual atac al Ratas-elor. Bucurie generală: Stuka! Asta înseamnă luptă cu inamicul, destindere, înaintare și victorie. Și bolșevicii și-au recunoscut dușmanul. Artileria lor tace ca să nu se dea de gol. Câteva Rata se ridică și sunt prinse în horă de vânătoarele noastre. Numai mitralierele răzlețe mai trag din sat. Stukas-ele se așează acum în formația ordonată. O grupă virează către est, unde scânteiau gurile artileriei dușmane, o alta se îndreaptă spre sat și o a treia se apropie de un lagăr de trupe bolșevice din spatele unei coline. Soldații germani sunt numai ochi și așteptare. Urmăresc drumul avioanelor. Infanteristul apucă arma și se pregătește de atac.

Stuka încep să se lasă în jos. Năvălesc în picaj. Văzduhul se umple de bubutul motoarelor și vuet de sirene. Bombele au fost lansate. Și pe când aparatul se redrează urcând din nou, un nou imens de țărăni se ridică, numai la 200 m. în fața infanteriștilor noștri. Un pocnet asurzitor. Altu și altu. Infanteriștii înaintază metru cu metru către inamicul care se apără îndărjit. E groaznic. Stuka se apropie pentru a doua oară. Atacă iarăși. Din noi bombe. Mai vin și a treia oară, apoi dispar. Liniște pe tot întinsul frontului. Auzim numai, rar, detunăturile artileriei noastre care ține satul sub foc. Infanteria noastră e la marginea satului. Începe lupta de stradă. Noi mai așteptăm lângă tunurile antiaeriene. Însfârșit putem să ne scoatem „sculele” în cele câteva clipe de răgaz. Camionul poate trece acum prin curtea colhozului pentru a duce muniții armelor din

liniile avansate. Tunete, fum, flăcări. E artileria sovietică: ne răspunde. Dar după primele focuri începe să slăbească. Trebuie că a fost lovită serios. Rezistă ici și colo, fără socoteală. Foc susținut e numai din spre linia ferată. Aci drumul e tăiat. Rata se rotește deasupra. Antiaeriana noastră teștește numai cu multă trudă să le îndepărteze de posturile noastre înaintate de artilerie. Fantomele dispar repede, fără să fi făcut ceva.

Stuka vin din nou. Din nou tăcere în lagărul inamic. În goană pe tăcute, fiecare dintr-un nou se instalează pe noi poziții, înaltate. Stuka planează ca o mână protectoare peste întinsul câmpiei unde fiecare soldat german stă gata să pornească pentru marea acțiune. Iarăși bombe, iarăși înaintare. Stuka își croiesc drum prin văzduh.

Ziua e pe sfârșite. În smurg Stuka au atakat pentru ultima dată. Rezistența inamică a fost zdrobită în cea mai mare parte. Și „rinocerul” tace. Satul, cu excepția câtorva case din partea de sud în mâinile germane. În est de sat trupele noastre stăpânesc mari întinderi și teren. Linia sovietică din sud a fost ruptă. Armata înaintază victorioasă. În a 6-a zi de luptă istmul e întreg în stăpânirea noastră. Șesul deschis se întinde larg în față. Noua înaintare către sud continuă...

Căile ferate sovietice și capacitatea lor de trafic

Considerațiuni statistice

Berlin, 24. (UTA). — Rusia și-a construit încă dinaintea războiului mondial, rețeaua ei de căi ferate, urmărind un singur punct de vedere, realizarea obiectivelor strategice cari permiteau înaintarea pe frontul ei apusean. Pentru acest motiv, înaintarea germană de pe frontul de răsărit, împotriva Uniunii Sovietice, a făcut absolut inutilizabilă o mare parte a comunicațiilor feroviare importante pentru sovietici, din punct de vedere economic și strategic. Dar excluzând această situație, o cercetare minuțioasă a capacității de trafic a căilor ferate sovietice demonstrează că întreaga rețea sovietică nu poate satisface cerințele economiei războiului și în consecință, comandamentul armatei sovietice are un slab sprijin în drumurile feroviare ale țării. Capacitatea de trafic a întregii structuri feroviare sovietice este condiționată de următorii factori:

1. LUNGIMEA CAILOR FERATE ȘI DENSITATEA LOR.

Uniunea Sovietică care e de 40 ori mai mare decât vechiul Reich german și are de 2 ori mai mulți locuitori, dispunea în 1937 de o rețea de căi ferate, care însuma 86.500 km., în timp ce Germania la finele lui 1937 avea la dispoziție 53.931 km. de căi ferate. Deși sovieticii și-au augmentat rețeaua lor feroviară, totuși densitatea rețelei de căi ferate sovietice a fost îmbunătățită din 1913 numai sporadic. Pe când în anul 1913 la 1000 km. p. corespundeau 2,75 km. de căi ferate, până în anul 1937 au crescut la 4,07 km. și comparativ căile ferate ale Reichului german îi stă în față cu 115,8 km. Deasemenea în regiunile apusene sovietice, densitatea căilor ferate nu atinge decât 30,9 km. la 1000 km. p. din Ucraina. În regiunea Moscovei corespund 29,6 km. În regiunea Leningradului 19,5 km. Cea mai mică densitate feroviară din partea europeană a Uniunii Sovietice o avea Cehoslovacia, cu 6,2

Completare la Ordinul Stat Major No. 20585/1 din Septembrie 1941:

1. Data punerii în stare de funcționare a mașinelor se prelungeste până în Noembrie 1941.

2. Proprietarii acestor mașini vor prezenta Cercurilor de Recrutare cereri de un deviz detaliat în dublu exemplar, reparațiunile ce urmează a se face în afară de cauciucuri.

După efectuarea reparațiilor proprii vor prezenta mașinile Cercurilor de Recrutare pentru verificare.

Comandantul Cercului de Recrutare

(ss) Lt. Colonel Haica Ioan

Șeful Bir. 4 Recluziții:

(ss) Maior Câmpeanu

Români, nu uitați nici o clipă

Ca să ne mergă din triumf în armata noastră are nevoie, fără arme. Nu pregetați: subscrieți la motul reintregirii naționale, chiar astfel armata va avea armele sale la

Nici o clipă nu trebuie să ne uităm la pildă ce ne-au dat atât invalidele războiului cât și foștii luptători, subofițeri și soldați, cari într-un elan au subscris cât mai mult la motul reintregirii naționale: Deci căută și-ți fă datoria cât mai degrabă

Cu cât vei subscrie mai mult și mai repede, la împrumut, cu atât țara se va ridica ce mai bine și mai grabnic.

Sport-Foto-Optic
Articole sportive, asortiment bogat și estin
A. M. MÜLLEY
Timisoara 1., Str. Solderer No. 11
Sucursala IV., Bul. Berthelot No. 10 Tel. 10-19

Cinema CAPITOL

Urișă realizare a casei „Tobis”

Cel mai mare film al anului!

Răscoala Burilor

cu genialul tragedian
EMIL JANINGS

Ohm Krüger a fost predestinat să încapă o luptă care se termină abia acum în zilele noastre.

Încep. Repr. 3, 5, 7 și 9. — Dum. și sărb. și în orele 11 dimineața.

INFORMAȚIUNI

CALENDAR

Vineri, 24 Octombrie

Ortodox: Sf. Martin Areta și cel cu el.
Catoilor: Sf. Rafael.

Farmacii de serviciu:

Circ. I: „Minerva”, str. 10 Mai 5; Circ. „Sf. Nicolae”, str. Mareșal Joffre 4; Circ. III: „Crucea”, bul. Carol 27; Circ. Braun, str. I. Văcărescu 33.
Patelia: Panajoth; Mehala: Chioreanu; Iordof: V. Eremici, acestea trei au serv. permanent. Salvarea 44—44.

SPECTACOLE:

Cinematografe:

Capitol: „Răscoala Burilor”.
Thalia: „Chemarea vieții”.
Apollo: „Inamicul ne pândeste”.
Coro: „Iadul Verde”.
Atlantici: „Alarma pe stația III-a”.

EXHUMAREA EROULUI SILVIU CIOBAN. Suntem informați că exhumarea și transportarea osemintelor eroului nostru bănățean, și reînhumarea lui în cimitirul militar din Timișoara se va face la o dată care va fi la timp anunțată.

— În atenția invalizilor de război. Se cere în vedere invalizilor grade inferioare în războiul mondial că pentru a li-se achiziționa pe trimestrul Octombrie 1941 pensia marcată, trebuie să prezinte biroului Pensii din Administrația financiară următoarele acte: Invalizii căsătorii: Titlul de pensie; Extras de căsătorie; Certificat doveditor că nu s'a desfășurat căsătoria prin divorț și că soția este în viață. Invalizii văduvi cu copii minori: Titlul de pensie; Extras de căsătorie; Extras de nașterea copiilor; Certificat doveditor că nu s'a desfășurat căsătoria prin divorț și că copiii sunt în viață și necăsătoriți.

— O bandă de răufăcători arestați. O bandă de răufăcători compusă din indivizii: Francisc Romanciuc, Alexandru Faragoș, Maria Faragoș, Elisaveta Tinesz, cunoscuți infractori, s'au introdus în locuința d-nei Florica din str. Fröbl 30, de unde voiau să fură mai multe obiecte de valoare. Fiind surprinși, au reușit să dispară, luând cu ei un rezervor și un creion automat în valoare de 3000 lei. După câteva ore, această bandă a fost prinsă și înaintată parchetului.

PARASTAS

Dr. Pompiliu Ciobanu și soția Aurelia în parinți, Scumpa Ciobanu n. Demian ca soția și Radu P. Ciobanu ca fiu anunțăm cu nemărginită durere parastasul de 30 zile care se va celebra Sămbătă în ziua de 25 Octombrie 1941 la orele 11 în Biserica Ort. Română din Timișoara-Fabrică după neuitatul lor

Silviu Ciobanu

avocat

mort pe câmpul de luptă al Odesei și înmormântat vremelnic în cimitirul eroilor din Traspol.

Politehnica din Timișoara

Înființată în anul 1923 cu trei secții, mecanică, hidraulică și minieră, Politehnica și-a sporit activitatea cu secția construcțiilor. Inginerii pregătiți în Politehnica din Timișoara și-au câștigat o cultură serioasă și se disting printre colegii absolvenți ai altor instituțiuni similare. Salutăm cu bucurie sporirea secțiilor existente, cu specialitatea construcțiilor și semnalăm cu o mare simpatie Teșătoria care să fie înființată de Politehnica Timișoara.

— Starea civilă pe ziua de 23 Oct. a. c. Căsătorii: Ladislau Krausz, funcț. part. cu Elisabeta Deutsch, casnică, Sreig Mandici, calfă de pantofar cu Sulta Giorici casnică, Simeon Tomoiagă, funcț. part. cu Eva Clara Tapavitsky casnică. Nașteri: Ioan Csernak, calfă de com. fică, Maria; Nicolae Hochstrasser dentist, fiu Gerhard; Ioan Rothas șofer, fiu Günther; Gheorghe Rătă, agent sanitar la Cfr., fiu Teofil. Morti: Luța Vuchetici născ. Matanovits, 70 ani, Spitalul de stat; Petru Buschbacher, 55 ani, pens. de stat, V. Bucovinci 27, Erich Dumitrescu, 5 luni, III. Ranetti 27, Aloisiu Wendelin, 78 ani, comerciant, IV. Spl. T. Vladimirescu no. 23.

— A spart un geam la tramvai. A fost înzintat poliției locuitorul Mateescu Aurel din comuna Olari jud. Arad, pentru faptul că a spart un geam la tramvaiul 107 de pe linia II. Poliția caută să stabilească dacă este vinovat de acest fapt.

— Reținuți pentru cercetări. Organele polițienești au arestat pe următorii indivizi: Beremneantu Anton, din str. Simion Bărnuțiu 46, Kovaci Carol, de 19 ani, din Colonia Kunst, Iosif Partos, din str. Horia 14, Orea Avram, din Str. Bucovinei 21. Numiții au fost învinuiți de mai multe furturi. Cazurile sunt în curs de cercetare.

PROGRAMUL SAPTAMANAL AL TEATRULUI NAȚIONAL DIN CLUJ LA TIMIȘOARA

Sămbătă, 25 Octombrie: DARIA de d. Lucian Blaga.

Duminică, 26 Octombrie: DARIA de d. Lucian Blaga.

Marti, 28 Octombrie: EVA IN VITRINA de Guglielmo Giann.

Joi, 30 Octombrie: DARIA de d. Lucian Blaga.

Spectacolele Operei Române din Cluj la Timișoara

Vineri, 24 Octombrie: Mne BUTTLER-FLY, (D-na A. Roza-Vasilu; Dl I. Tudoran; Dl H. Demetrescu; D-na M. Ciolac).

Sămbătă, 25 Octombrie: MARTHA. (Matineu cu prețuri populare). (D-na St. Simonetti, D-na S. Bosica, Dl N. Diducencu, Dl N. Avrigeanu).

Duminică, 26 Octombrie: (Matineu) MIREASA VANDUTA. (D-ra Habic L., Dl Tudoran I., Dl Ujeicu C., Dl Rânzeșcu).

Luni, 27 Octombrie: TOSCA. (D-ra A. Roza-Vasilu, Dl Tr. Nicoau, Dl N. Soculșchi).

Miercuri, 29 Octombrie: CARMEN. (D-na F. Piteiu-Georgescu, D-na St. Simonetti, Gh. Znamirovșchi, N. Soculșchi).

La sediul Politehnicii sunt o serie înțregă de fabrici de textile, în care cei mai mulți specialiști, — dintre care unii nelucecibili, — sunt neromâni. Semnalând, necesitatea creierii de teșătorie pe lângă Politehnica din Timișoara, suntem convinși că facem un real serviciu înaltei instituțiuni de cultură, țării românești și economiei naționale în general, Municipiului Timișoara și Banatului în special.

Un succes al ziarului „Dacia”

Fabrica de zahăr din Timișoara trimisă în judecată pentru contravenție

Timișoara, 24. — Ziarul „Dacia” a scris acum o săptămână un articol prin care a adus la cunoștința autorităților competente locale, că fabrica de zahăr din Freidorf a ascuns peste 80 de vagoane de zahăr, refuzând să le pună în vânzare. În același timp, a cerut producătorilor de sfeclă de zahăr, să urce prețul sfeclei, ca astfel să poată urca și ei prețul zahărului.

În baza celor scrise de ziarul „Dacia”,

autoritățile s'au sesizat imediat și au făcut o descindere la fabrica de zahăr.

Prezentându-se la fața locului, d. judecător de instrucție Ilie, a constatat că sunt 120 vagoane zahăr, pe care fabrica nevoind să-l pună în vânzare, l'a ascuns, pentru a-l putea vinde mai scump.

Constatându-se că fabrica de zahăr a contravenit la legea speculei, i s'a dressat acte de trimitere în judecată.

Caravana cinematografică „Luptă și Lumină”, la Timișoara

Timișoara, 24. — Caravana cinematografică „Luptă și Lumină” condusă de d. A. Popa Bolocan a sosit din nou la Timișoara.

Spectacolele vor începe la data de 24 Octombrie până la 14 Noembrie 1941 și se vor desfășura în sala „Palatului Cultural”, între orele 5—7—9. Vor rula următoarele filme: „Prin noi însine”, „Plutașii” și „Cu cisme de uriași prin Ger-

mania” și jurnal de război german.

Pentru tineret va rula la orele 5, filmul „Tineretul lucrează”.

Datoria tuturor este de a contribui la ridicarea socială a poporului nostru, la lupta împotriva comunismului și la înfrățirea claselor sociale. Prin aceste filme putem observa cum poporul german prin el însuși a ajuns să se ridice la un nivel, deasupra oricărui popor din lume.

Stabilirea prețurilor maxime la legume, fructe, și păsări pe piața Timișoarei

a) Legume: Fasole albă uscată kg. cu ridicata (engro) Lei 27, în detaliu Lei 30. Cartofi kg. cu ridicata (engro) Lei 8, în detaliu Lei 9; Ceapă kg. cu ridicata (engro) Lei 27, în detaliu Lei 30. Varză albă kg. cu ridicata (engro) Lei 3, în detaliu 3.50. Varză nemțească kg. cu ridicata (engro) Lei 2.50, în detaliu Lei 3. Morcovi kg. cu ridicata (engro) Lei 9, în detaliu Lei 10. Pătrunjel și pasternac kg. cu ridicata (engro) Lei 10 în detaliu Lei 11. Țelină kg. cu ridicata (engro) Lei 12, în detaliu Lei 14. Gulii (calarabe) kg. cu ridicata (engro) Lei 2, în detaliu Lei 2.50. Dovleci de copt kg. cu ridicata (engro) Lei 5.50, în detaliu Lei 6.

b) Fructe:

Mere pentru marmeladă, fiert și prăjitură kg. cu ridicata (engro) Lei 30, în detaliu Lei 35. Mere pentru masă calitatea bună kg. cu ridicata (engro) Lei 40—45, în detaliu Lei 50—55; Jonathan, Patula, Ranet, Pepine, Be Micurs London, Tor. Baling, etc. Mere pentru masă calitatea superioară kg. cu ridicata (engros) Lei 50—80, în detaliu Lei 60—70. Nucii cu coaja grosă kg. cu ridicata (engro) Lei 60, în detaliu Lei 70. Nucii cu coaja subțire kg. cu ridicata (engro) 65, în detaliu 65. Struguri Otello kg. cu ridicata (engro) Lei 30, în detaliu Lei 35. Struguri obișnuiți de vin kg. cu ridicata (engro) Lei 35, în detaliu Lei 40.

Struguri specială la rând (ne pe ales) kg. cu ridicata (engro) Lei 55, în detaliu Lei 65, Ceasău, Samson, Napoleon.

Celelalte specialități se vor vinde cu beneficiul fixat conform de IMn. Economiei Naționale Nq. 183 din 21 Martie 1941.

c) Păsări vii:

Gâini kg. cu ridicata (engro) Lei 110, în detaliu Lei 125. Pui de fript (mic 700 gr.) kg. cu ridicata (engro) Lei 110, în detaliu 125 și 176—180 perechea; Pui de mijlocii (gr. 1 kg.) cu ridicata (engros) 110, în detaliu 125 și 250 perechea, Pui mari de fript (gr. 1 kg.) cu ridicata (engros) 110, în detaliu 125 și 300 perechea, Gâște grase cu ridicata (engros) 160, în detaliu 175, Gâște slabe cu ridicata (engros) 135, în detaliu 150, Rațe grase cu ridicata (engros); 135, în detaliu 150, Rațe slabe cu ridicata (engros) 115, în detaliu 130.

La vânzările în prăvălii se adaugă timbrele de factură și impozitul de 4% pentru apărarea națională.

Prețurile la păsări se fixează cu un spor de 30%, când se vând tăiate și curățate, la găște inclusiv ficatul.

Ouă la rând buc. 6.90 și 7, Ouă alese buc. 7.40 și 7.50 lei.

Vânzătorii vor eticheta prețul mărfurilor.

Distribuirea făinei la Timișoara

Timișoara, 24. — Primăria Municipiului Timișoara, aduce la cunoștință publicului, că pe luna Octombrie 1941, pentru consumatori, se distribuie câte 1 kgr. făină de fiert, de fiecare persoană, prin comercianții la care s'au înscris pentru aprovizionarea cu făină.

Comercianților li se distribuie autorizațiunile necesare acasă la domiciliu, prin inmanuatorii primăriei; vor fi însă obligați a justifica distribuția cantității de făină în luna Noembrie a. c., cu ocazia distribuției autorizațiunilor pe această lună.

Prețul făinei populare la comercianții detaiași, este de 15.50 pro kgr., iar pre-

țul făinei de patiserie, de 55 lei pro kgr.

De asemenea aducem la cunoștința consumatorilor, că Oficiul de distribuție cotei de zahăr ce revine Municipiului Timișoara pe luna Octombrie, pentru care motiv rugăm publicul să aștepte cu răbdare, deoarece primăria face toate intervențiunile necesare pentru urgita realizarea zahărului, cât mai repede posibil. — Despre acest fapt, vom anunța publicul consumator, precum și comercianții, cofetarii și restauratorii, prin zărele din localitate, când va fi cazul.

Făină de patiserie, este liberă în comerț.

Bisericile românești din Ardeal transformate în hambare

București 24 (Rador) — Bisericile ortodoxe din Gheorghieni și Miercurea Ciucului, au fost transformate de autoritățile ungurești în hambare de cereale pentru cooperative maghiare.

Lupta contra comunismului

LA 60 Km. DE MOSCOVA

Toate pozițiile de apărare a Capitalei au fost străpunse

Berlin, 24. (Rador.) — De la cartierul general al Fuhrerului, înaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

Cu tot timpul defavorabil pozițiile exterioare de apărare ale Capitalei sovietice au fost străpunse zilele acestea pe

un front larg, dinspre sud-vest și vest.

În unele puncte avangărzile germane s'au apropiat de Moscova până la o distanță de 60 km.

Noaptea trecută Moscova a fost bombardată din nou cu bombe explosive și incendiare.

perilului britanic în profitul Statelor Unite continuă:

În adevăr Daily Express, anunță că Washingtonul a cerut Londrei, ca bazele navale și aeroporturile imperiului britanic să fie puse la dispoziția forțelor Nord-Americane, nu numai pe toată durata războiului dar și pe viitor în cazul când Statele Unite ar avea nevoie de ele.

Panică la Moscova

Tokio, 24. (Rador.) — Corespondentul Agenției DNB transmite:

Ziarul Tokio Asahi Shimbun, într-o corespondență din Moscova, de la trimsul său declară că evacuarea diplomaților străini din capitala sovietelor a provocat o foarte mare îngrijorare în rândurile populației.

Foarte mulți negustori au închis magazinele.

Autoritățile au luat măsuri severe pentru ca magazinele, restaurantele,

spitalele etc. să nu întrerupă activitatea.

Ziarul Pravda în numărul său din 19 Octombrie anunță că a fost împușcat conducătorul unui magazin care a îngăduit funcționarilor săi să părăsească lucrul, fiindcă se svonise, că trupele germane se apropie de capitală.

Din ziua când diplomații au părăsit Moscova, foarte mulți locuitori încearcă să părăsească orașul, care este amenințat de foamete.

Roma, 24. (Rador.) — Lichidarea im-

Procesul de spionaț din Bulgaria

Spionul Veloeff a fost plătit de Anglia și Iugoslavia

SOFIA, 24. (Rador.) — Corespondentul agenției Stefani comunică:

Tr. bunajul din Capitală a continuat Miercuri judecarea procesului intentat împotriva conducătorilor organizației de spionaț pusă la cale în Bulgaria de legațiile Angliei și Iugoslaviei.

Acuzatul principal, Anton Veloeff, a recunoscut vinovăția sa, declarând că, în mai multe rânduri a primit sume de bani din partea agențiilor străine, pentru a aduce la îndeplinire scopurile criminale ale menționatei organizații.

Victoriile împotriva comunismului au produs

Disperare la Londra și Washington

New York, 24. (Rador) — Corespondentul Agenției DNB transmite:

Ziarul „New York World” telegrafic publică un comentariu semnat de d-nul Simms care constată că situația generală a războiului a provocat atât în Statele Unite, cât și în Anglia, o profundă deprimare.

Această deprimare care ia aspectul unei adevărate disperări a fost provocată mai ales de declarația făcută de d. Bevin, ministrul britanic al muncii, care a spus că situația este într-adevăr disperată.

SIMPATILE DE CARE SE BUCURĂ GERMANIA ÎN STATELE UNITE

New York, 24. (Rador) — Corespondentul Agenției DNB comunică:

D. Andre Schenker, profesor la universitatea din Connecticut, care are legături personale cu președintele Roosevelt, a declarat că în mod cert Germania, se bucură de numeroși prieteni, în țările Ibero-Americane. Dar fie că Statele Unite și țările din America de Sud sunt s'au nu de acord, ele fac parte din emisfera,

Occidentală deci din sfera de apărare a Statelor Unite.

Dacă unele dintre statele din America de Sud s'ar apropia de axă, noi vom interveni imediat și flota noastră va sprijini politica noastră.

S'a cerut demisia dlui Roosevelt

New York, 24. (Rador.) — Corespondentul Agenției Stefani anunță:

Intr'un discurs ținut la radio, deputatul republican Fish a declarat că trimiterea de contratorpiloare americane în urmărirea submarinelor Axei, despre care a vorbit președintele Roosevelt și

La 22 Octombrie Sovietii au pierdut 65 avioane

Berlin, 24. (Rador.) — Din isvoles litar se află că la 22 Octombrie aviația sovietică a suferit din nou grele pierderi în cursul luptelor ce au avut loc în frontul de est.

Trupele de infanterie germane au fost înzestrate din nou cu armele lor trei avioane de vânătoare sovietice, iar artilleria antiaeriană a mai distrus un avion sovietic. Avioanele de vânătoare germane au doborât patru avioane de luptă și zece avioane de vânătoare sovietice. Bolșevicii deci au pierdut într-o zi șase avioane.

Totul pierderilor de avioane sovietice se urcă în ziua de 22 Octombrie în regulul front la cifra de 65 avioane sovietice dintre care 33 în lupte aeri-

ministrul marinei Knox, ar constitui un act de război și de violare a dreptului internațional.

Pentru faptul că au preconizat și să violare, a declarat d. Fish, că Roosevelt și Knox ar trebui să fie depărtați din funcțiunile lor.

Deschiderea Sfântului Sinod

Mesajul M. S. Regelui Mihai I

BUCUREȘTI, 24. (Rador.) — Azi dimineață a avut loc deschiderea Sfântului Sinod. Cu acest prilej s'a oficiat în catedrala Sfintei patriarhii un impresionant serviciu religios de față fiind I. P. P. S. Patriarhul Nicodim, d. general Radu Rosetti, ministrul culturii naționale și înalți prelați membrii ai Sfântului Sinod.

Apoi festivitatea a continuat în Palatul Patriarhal, unde d. general Rosetti ministrul culturii naționale și al Cultelor a cetit următorul Mesaj, al M. S. Regelui, pentru deschiderea sesiunii ordinară a Sinodului.

Sfântului Sinod:

Prea sfințiți Părinți, Sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe române s'a convocat la ziua de 23 Octombrie a. c., în sesiune ordinară, potrivit articolelor 4 și 5 din statutul legii pentru organizarea bisericii ortodoxe române.

Eu declar deschisă această sesiune ordinară a Sinodului.

Apoi înalții prelați s'au împărțit în comisiuni pentru a studia problemele de față.

Maresalul Timosenko a fost înlocuit

Roma, 24. (Rador) — Maresalul Timosenko, după cum anunță o telegramă a agenției Reuter, a fost înlocuit.

În adevăr, agenția britanică de știri telegrafice anunță că generalul Zhukov

fost numit comandant șef al sectorului central al frontului în care intră și regiunea Moscova, în locul maresalului Timosenko.

Europa este învinsă sau aliată cu Germania

Declarațiile cunoscutului jurist francez dr. Le Fur

Paris, 24. (Rador) — Corespondentul Agenției DNB transmite:

Cunoscutul jurist francez, dr. Le Fur, publică un articol în ziarul „Le Matin” subliniind între altele că toată Europa este sau învinsă sau aliată cu Germania.

Dacă se face o comparație între ziua de 24 Octombrie 1648 când s'au încheiat pacea dela Münster și ziua de 24 Octombrie 1940, când Fuhrerul s'a întâlnit cu maresalul Petain la Montoire, se poate ajunge la constatarea că niciodată în

cursul istoriei Franța nu a putut să împiedece realizarea unității Germaniei.

Astăzi, continuă d. Le Fur, nici Anglia nici Rusia sovietică nu pot contesta faptul că Germania a știut să se folosească în cele mai bune condițiuni de forță sa militară aducând omenirii serviciul deosebit de mare.

Autorul articolului constată apoi, că Germania este pe cale să nimicească complet bolșevismul, salvând Europa de

cel mai mare pericol ce a amenințat-o vreodată.

Germania, adaugă autorul articolului, vede mai clar decât a văzut Franța la Münster și Versailles. Germania a făcut foarte mari progrese în domeniul politic și economic, înlăturând capitalismul internațional iudeo-anglo-saxon.

De aceea, termină profesorul Le Fur, Franța trebuie să se decidă să colaboreze cu Germania la marea operă de refacere a Europei.